

DÉLMAGYARORSZÁG

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

SZOMBAT, 1991. OKT. 26., 81. ÉVF. 251. SZÁM

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 185 FT, ÁRA: 8,30 FT

A víziturizmus a megélhetés esélyét növeli!

Kik hasznosíthatják?

Mindenekelőtt arról szólnak, kik és mely szervezetek számára hozhat hasznot, ha megfogadják a tervezői ajánlásokat. Nos, az Országos Idegenforgalmi Hivatal nyilvánvalóan mind a kormány, mind a területi igazgatás számára szolgálhat figyelembe veendő szempontokkal, a megállapítások a legkülönbözőbb befektetések, vállalkozások hasznosságának mérlegelésekor támaszai lehetnek az önkormányzatoknak. E koncepcióból kiindulva ugyanis *serkentetik, vagy ha úgy ítélik meg, fékezik a vendégforgalmat befolyásoló fejlesztéseket.* Persze tájékozódásra is alkalmas a tanulmány, hol, mire volna esély és igény. Afféle fogódzó tehát, szerencsére – tehetnének hozzá, hiszen amúgy is *elég sok a bizonytalansági tényező* e téren (is), gondoljanak csak a központi irányítás és támogatás megszűnésére, az önkormányzati vállalkozási lehetőségek kialakulatlanságára, a földdel, tulajdonnal kapcsolatos törvények, illetve végrehajtási utasítások, a fórumok, a megegyezési és egyeztetési szándékok hiányára.

Négymillió magyart érint

A Tisza-völgy csaknem három ezer kilométernyi, árvízvédelmi fővonala az ország népességének több mint negyven százalékát védi, s ez az adat másra is enged következtetni. Arra, hogy a folyóparti adottságok tekintetében találó „hátrányos helyzet” kifejezés tíz magyarból négyre igaz. Néhány ténnyel megvilágítva: a vízpartok a településektől mért nagy távolságuk és a rendszeres vízborítás miatt általában nem közművesítettek, sok az olyan folyóközeleli település, amelytől a partra még járható földút sem vezet. A vízparton 127 (Tisza-közeleli) településből 28-ban lehet csak vízhez, villanyhoz jutni, a többiben esetleg csak a parttól több kilométerre.

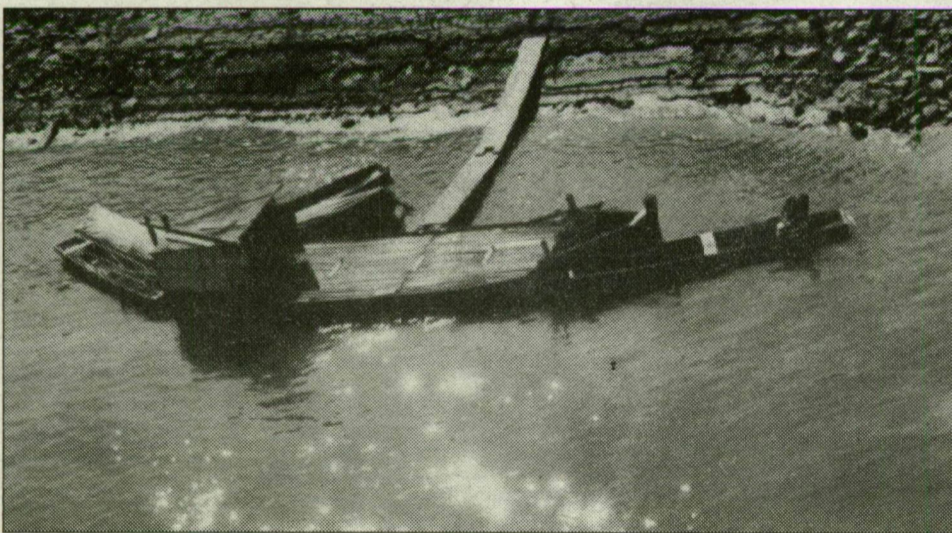
A csónakházak feltettek, újak alig épültek az elmúlt évtizedekben, kevés a csónak kikötő, például Csongrád megyében mindössze négy, selyatér pedig csak Szegeden van. A néhány jó strand – Csongrádnál, Mindszentnél, Szegednél – ha pusztul is, legalább még megvan...! S adalékként tegyük még hozzá: *a Tisza-menti települések szálláskapacitása 2,5-3 százaléka az egész országának.*

Csak természetesen!

A VÁTI-koncepció alapelveinél érdemes kissé időznünk. Abból indul ki, hogy *”ilyen összefüggő, háborítatlan, még idegenforgalommal sem feltárt, romantikus, ugyanakkor veszélytelenül bejárható terület Európában kevés van”* – s éppen ezért *a tiszai víziturizmust csak nagyon óvatosan, a természet minimális bolygatásával, s iránta alázattal szabad fejleszteni.* Magyarán: a kiépítendő vízi

Az idegenforgalommal, természetjárással, víziturizmussal foglalkozó szakemberek szerint volna igény a dunai és tiszai túrázásra, azok kombinálására, illetve a vízi- és a kerékpáros-, gyalogos-, autós-, lovastúrák összekapcsolására. Mindehhez a magyarországi Tisza-szakasz esetében a viszonylagos érintetlenség, a természethez közeli állapot kedvező, az infrastrukturális fejletlenség azonban éppenséggel mostoha körülmény. (Valószínűleg ez utóbbi tényezővel magyarázható, hogy a Tisza-völgy hazai víziturizmusból csak 5-10 százalékkal részesedik.) Vajon hátrányos helyzetű, alföldi régió esetében lendítőerővé válhat-e, ha javulnak a víziturizmus feltételei? A válasz olyannyira igenlő, hogy a Városépítési Tudományos és Tervező Intézetben idén tavasszal elkészült, s a Tisza idegenforgalmi, vízi turisztikai lehetőségeit számbavevő tanulmány készítői így fogalmaznak: *”a települések és lakók számára a víziturizmus a vállalkozás, a megélhetés lehetőségét, esélyét növeli meg.”* E tanulmány megállapításai, javaslatai a nemrégiben Csongrádon megrendezett Tisza-konferencián kaptak nyilvánosságot, s noha részletes ismertetése meghaladja egy napilap lehetőségeit, úgy véljük, összefoglaló bemutatására érdemes vállalkoznunk.

Tisza menti települések

A települések száma	87
Vízlépcsők:	Törökbecse (1977) Kisköre (1973) Tiszalök (1957)
Hidak (21)	Titel (közúti) Zabalj (közúti) Zenta (közúti) Novi Knszevac Szeged (közúti) Szeged (közúti) Algyő (közúti) Algyő (vasúti) Csongrád-Szentes (közúti) Csongrád-Szentes (vasúti)

Tiszaug (közúti-vasúti)	Szolnok (közúti)	Szolnok (közúti)	Szolnok (vasúti)	Taksony (közúti-vasúti)	Tiszafüred (közúti)	Tiszafüred (vasúti)	Polgár (közúti)	Polgár (közúti)	Tokaj (vasúti)	Tokaj (közúti)
-------------------------	------------------	------------------	------------------	-------------------------	---------------------	---------------------	-----------------	-----------------	----------------	----------------

Tiszai kikötők, rakodók

Titeli kikötő	Elemiri kikötő	Adai kikötő	Zentai kikötő	Nemzetk. keresk. kikötő, téli kikötő
Adorjáni kikötő	Kanizsai kikötő	Szegedi medencés kikötő	Kereskedelmi kikötő, téli kikötő	VIZIG üzemi kikötő
Boszorkányszigeti kőrákódó	FOKA homokkikötő	Algyői uszályberakó	Szentesi uszályberakó	Üzemi kikötő, téli menhely
Szolnoki kikötő	Kiskörei kikötő-rakodó			

Időjárás miatt nem hajózható napok száma a Tiszán (Sokéves statisztikai átlag)

	Jugoszláv	Magyar
Jeges napok	36	60
Szeles időszakok	3	11
Ködös időszakok	10	35
Rendkívüli nagyvíz	15	11
Rendkívüli kisvíz	7	55 x

x A Csongrád-Kisköre szakaszon

TARTALOM

Az ösztűz célpontja: Dubrovnik.....	2
Sámson-Szekó békejobb.....	3
Pulitzer, a hódító.....	4
Bibó-fordítás.....	5
Gumiljov kivégzése.....	6
A menetrend.....	7
A lányok anyának születnek.....	8
Gyaloglóiskola.....	10
A fedetlen műjéppálya.....	11
Ady elszólása?.....	16

A kor embere

Azt mondja a költő, momentán éppen Orbán Ottó, hogy a kor embere a firkász és a nyelvész. Nos hát akkor most első, felületes pillantásra is legalább kettő darab dolgról van szó, úgymint a korról, ez egy, és annak reprezentáns, jellemző figurájáról, és ez máris kettő. Nem hallgattam a költőre és tettem egy röpké kísérletet. Átlagos honpolgárokhoz léptem, mélyen a szemükbe néztem és felszólítottam őket, hogy akkor most mondják meg, ki a kor embere. Csak bátran, mondtam még valamivel halkabban, nem lesz bántódásuk. Ez nem olyan kérdés. Idős, fiatal, egyszerű és okos ember, mind zavarba jött s megejtő tétovassággal kezdett morfondírozni. Aztán idős, fiatal, egyszerű és okos ember felsorolt néhány politikust. Ismerjük őket, nevüket le nem írrom, nem, mert végül mindegyik személyt ezért vagy azért maguktól elvetették. Ez humortalan, és száraz, mint a magyar szénakazal, mondták, amaz százöt kilós, földszagú politikai primadonna, egy másik mindig mosolyog és túlnál engedelken, ésatöbbi. És akkor itt idős, fiatal, egyszerű és okos ember karjait szétárta, vállait megvonta, majd faképnél hagyott.

Végül néhány ötlet

A VÁTI-tanulmány egyik fejezetében szemezgetünk végül, s néhány ötlettel kínáljuk meg a vállalkozó kedvű olvasót. Tehát figyelme! Szükség volna vízálló anyagból készült víziúttérképre, időjáráselőjelzésre a határállomásokon, vízbázisokon, a nevezetességek, látványosságok ismertetésére, szolgáltatási katalógusra, kalauzoló személyzetre, hajókölcsönzőkre (legénységgel, vagy anélkül), az autókлуб lakókocsi-telepítési gyakorlatához hasonlóan hajótelepítésre, motorszervezetre – és a sor még hosszan folytatható...!

PÁLFY KATALIN

DARVASI LÁSZLÓ